

застосування інституту звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.

ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ДІЯННЯ НЕОСУДНИХ ОСІБ

Курсант 2 курсу **Остапчук Д.О.**

Науковий керівник: доцент кафедри кримінального процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент **Мельник О.В.**

Однією з актуальних проблем кримінального процесуального судочинства є питання доказування у кримінальних провадженнях про суспільно небезпечні діяння неосудних осіб. У провадженнях цієї категорії компетентні правоохоронні органи, повинні провести швидко та всебічне дослідження всіх обставин, звернувши увагу на забезпечення охорони конституційних прав і законних інтересів цих осіб, які скоїли кримінальні правопорушення. Внаслідок свого психічного стану ці особи позбавлені можливості подбати про це.

В роботі приділено увагу питанню, пов'язаному з кримінальним судочинством у провадженнях про діяння неосудних осіб і про застосування до них примусових заходів медичного характеру. Відповідно до положень нового КПК дана тема є не у достатній мірі дослідженою.

Ми вважаємо, що під час провадження досудового розслідування і розгляду в суді кримінальних проваджень про діяння неосудних осіб повинні бути з'ясовані такі обставини:

1. Подія суспільно небезпечного діяння (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення суспільно небезпечного діяння або кримінального правопорушення).

2. Вчинення цього суспільно небезпечного діяння або кримінального правопорушення цією особою.

3. Обставини, які характеризують особу та її психічне захворювання (наявність у цієї особи розладу психічної діяльності в минулому, ступінь і характер розладу психічної діяльності чи психічної хвороби на час вчинення суспільно

небезпечного діяння або кримінального правопорушення чи на час досудового розслідування; поведінка особи до вчинення суспільно небезпечного діяння або кримінального правопорушення і після нього; небезпечність особи внаслідок її психічного стану для самої себе та інших осіб, а також можливість спричинення іншої істотної шкоди такою особою).

4. Обставини, які характеризують наслідки діяння неосудної особи (характер і розмір шкоди, завданої суспільно небезпечним діянням або кримінальним правопорушенням).

5. Причини й умови, які сприяли вчиненню суспільно небезпечного діяння неосудною особою.

Видається, що під час розслідування кримінальних проваджень про діяння неосудних осіб вкрай необхідно першочергово встановити причини й умови, які сприяли вчиненню суспільно небезпечного діяння неосудною особою. У таких провадженнях серед обставин, які сприяють вчиненню суспільно небезпечних діянь, можуть бути наступні: неналежне диспансерне спостереження за хворими; помилки в діагнозі психічної хвороби; недостатність лікувальних заходів; недотримання правил обліку хворих, які створюють за своїм психічним станом суспільну небезпеку; передчасне звільнення хворого з лікувальної установи; неналежне виконання опікунами своїх обов'язків; поведінка потерпілого, яка провокує особу тощо. Доказування обставин, які сприяли вчиненню суспільно небезпечного діяння, дозволяє, зокрема, виявити і усунути недоліки в роботі з психічно хворими особами і, таким чином, запобігти вчиненню ними нових протиправних діянь.